

Република Србија
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

„СТЕВАН СРЕМАЦ“

Број:

01-1891/22

19.12.2022

НИШ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕВАН СРЕМАЦ“
НИШ

На основу члана 44. ст. 1. тач. 5. Закона о култури („Сл. Гласник РС“, бр. 72/2009, 13/2016, 30/2016-испр., 6/2020, 47/2021 и 78/2021) члана 15. Одлуке о оснивању Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш („Сл. лист Града Ниша бр. 2/2011-пречишћен текст, 115/16, 99/20 и 85/21) и чл. 37. ст. 1. тач. 5 Статута Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, Управни одбор Библиотеке на XII седници одржаној 19.12.2022. године донео је

ПРОГРАМ РАДА ЗА 2023. ГОДИНУ

Ниш, децембар 2022. године

Садржај

1. Општи подаци

- 1.1. Делатност
- 1.2. Организација рада
- 1.3. Кадровска структура
- 1.4. Програмски циљеви

2. Основна делатност

- 2.1. Матичне функције Библиотеке
- 2.2. Набавка и обрада библиотечко-информационе грађе и извора
- 2.3. Одржавање и развој рачунарско-информатичког система и дигиталних процеса
- 2.4. Завичајни и посебни фондови
- 2.5. Стручна књига
- 2.6. Белетристика
- 2.7. Серијске публикације
- 2.8. Рад са младим читаоцима Одељења књиге за децу
- 2.9. Рад огранака
- 2.10. Страна књига
- 2.11. Културна делатност
- 2.12. Коришћење библиотечких фондова
- 2.13. Повећање броја читалаца
- 2.14. Заштита публикација
- 2.15. Сарадња са другим институцијама и установама
- 2.16. Издавачка делатност
- 2.17. Пројекти
- 2.18. Општи, правни и финансијски послови

3. Рад Управног и Надзорног одбора

4. Развојне потребе и планови

5. Услови за извршење Плана

- 5.1. Простор
- 5.2. Опрема
- 5.3. Кадрови
- 5.4. Финансијска средства

Општи подаци

Увођење нове услуге за кориснике - приступ библиотечно-информационој грађи преко савремено адаптираног возила.

Са циљем да се афирмише култура читања и учини доступнији и равноправнији развој читалачких навика, по унапред утврђеном термину, библиобусом ће се обилазити удаљени корисници који ће моћи да користе фонд мобилне библиотеке.

Обележавање значајних јубилеја:

- **Нишка тврђава – 300 година од изградње**

Као значајно обележје града, у плану је да се овај јубилеј обележи пригодном изложбом и каталогом радова о Тврђави који се чувају у Одељењу завичајних и посебних фондова.

- **Прва Штампарија у Нишу – 140 година од почетка рада прве нишке штампарије 1883. године, Косте Чендеша.**

Јубилеј би требало, обележити, изложбом књига које се чувају на Одељењу завичајних и посебних фондова, као и библиографијом радова штампарија које су радиле до 1914. године у Нишу.

- **Редовна ревизија библиотечно-информационе грађе која се врши континуирано у временском периоду од једанпут у десет година без обзира на врсту библиотеке, величину фонда и степен њене развијености.**

Јавна и непрофитна институција културе, чији је оснивач град Ниш, Народна библиотека „Стеван Сремац” Ниш, главни је чинилац и носилац библиотечно-информационог система за територију Нишавског управног округа.

Функцију матичности врши на територији пет градских општина у Граду Нишу (Медијана, Нишка Бања, Палилула, Пантелеј и Црвени Крст), као и општинама које су у саставу Нишавског управног округа: Алексинац, Гаџин Хан, Дољевац, Меровина, Ражањ и Сврљиг. Сарађује с локалним самоуправама, установама културе и образовања, као и физичким и правним лицима.

У складу са обавезама које проистичу из *Закона о култури, Закона о библиотечно-информационој делатности, Закона о старој и реткој библиотечној грађи, Закона о обавезном примерку публикација, Закона о издавању публикација, Статута* и других подзаконских аката као и општих аката Библиотеке, остварује општи интерес у библиотечно-информационој делатности и делатности заштите старе и ретке библиотечке грађе.

Суштински значајна за информисаност грађана, за њихово усавршавање и индивидуални развој, развој науке, културе и слободног демократског друштва и током сто четрдесет и три године свога постојања и рада, под једнаким условима, без обзира на разлике, Библиотека обезбеђује свим грађанима слободан приступ информацијама, знањима и идејама садржаним у

библиотечко-информационој грађи и изворима, као и право на остваривање свих својих индивидуалних и интелектуалних слобода.

Библиотека остварује важну улогу у прикупљању, обради, заштити, чувању, представљању и давању на коришћење библиотечке грађе и извора, као и на стварању, размени, позајмици и дистрибуцији информација, све у циљу ширења знања, слободног приступа информацијама и њихове промоције.

1.1. Делатност

Културни и информациони центар локалне заједнице, Библиотека се, у домену стручних послова, руководи принципима савременог библиотекарства. Прати потребе заједнице, оријентисана је ка кориснику, промовише књигу, писменост, читање и доживотно учење, развија своје услуге за шире деловање и утицај и обезбеђује организован приступ информацијама ради унапређења културног живота грађана, њиховог усавшавања и индивидуалног развоја.

Програм рада Народне библиотеке "Стеван Сремац" у Нишу заснива се на обавезама које проистичу из Закона о библиотечко-информационој делатности и пратећих подзаконских аката, утврђених стандарда за народне библиотеке, плановима рада одељења Библиотеке и вредностима, које Библиотека промовише.

Добра сарадња са Оснивачем, установама, предузећима и удружењима грађана из окружења је веома значајна и активна.

Финансирање делатности Библиотеке се обезбеђује из Буџета Града Ниша, из сопствених прихода, из републичког буџета, кроз откуп књига, из средстава намењених матичној делатности и из средстава за реализацију програма на конкурсима, за које се аплицира код свих нивоа власти, као и из донација.

Ангажовање за обезбеђивање новог простора и опреме за рад Библиотеке, као и средстава за набавку библиотечко-информационе грађе и извора, рачунарске и комуникацијске опреме за јавну библиотеку, осим обављања редовних активности из основне делатности, због које је Библиотека и основана као јавна установа културе, је константно.

Искуства из времена епидемије корона-вируса у Србији и пандемије у свету, запосленима у Библиотеци ће на оптималан начин помоћи да одрже и даље развијају библиотечко-информациону делатност.

Планска 2023. година укључује праћење актуелне ситуације и прилагођавање библиотечко-информационе делатности новим околностима са циљем одржавања и унапређења система библиотекарства.

Виртуелни начин комуникације, дигитални медији, друштвене мреже, онлајн платформе, све су присутнији у пословању Библиотеке, а тај тренд ће се наставити и у 2023. години. Намера је и циљ да библиотечке услуге буду доступне што већем броју корисника. Основ јавног библиотекарства су људи у библиотеци, било физички или виртуелно присутни.

Програмом рада Библиотеке планиране су Законом утврђене функције као и услови за њихово извршавање у односу на важеће стандарде. Програмске активности у 2023. години ће се реализовати у домену:

- Прикупљања, обраде, заштите, чувања, представљања и коришћења библиотечно-информационој грађи и изворима.
- Примене стандарда у обради библиотечно-информационе грађе и извора и јединственог система класификације.
- Увођења нових услуга за кориснике (приступ библиотечно-информационој грађи преко савремено адаптираног возила, опремљеног полицама и библиотечком грађом „Библиобусом“. По унапред утврђеном термину, библиобус ће обилазити удаљене кориснике са жељом да афирмише културу читања и учини доступнији и равноправнији развој читалачких навика).
- Стварања услова да се Библиотека развије као информациони центар заједнице и постане место за развој информатичке и дигиталне писмености, у домену услуга према корисницима.
- Развоја информационо-комуникационе инфраструктуре, како хардверске тако и софтверске, у складу са потребама савременог корисника, савременог начина пословања и општим трендовима у библиотекарству.
- Улагања у развој Дигиталне библиотеке и рад на дигитализацији грађе и пуњењу базе како би се омогућио приступ културном и научном наслеђу на даљину.
- Обављања матичних функција на територији Нишавског округа и пружања стручне помоћи библиотекама, ради трајног и систематског рада на развоју и унапређивању библиотечно-информационе делатности.
- Промовисања библиотечно-информационе грађе и извора, укључујући и виртуелни начин комуникације, подстицања интереса за књигу.
- Организовања културних програма и програма у онлајн простору и активности у циљу презентације библиотечно-информационе грађе и извора.
- Стимулисања међународне сарадње, међубиблиотечке позајмице и размене библиотечно-информационе грађе и извора са институцијама и организацијама у земљи и иностранству.
- Учешћа на домаћим и међународним конкурсима за доделу финансијских средстава за реализацију пројеката, са посебном усмереношћу на конкурсе Министарства културе и информисања РС.
- Реализације домаћих и међународних пројеката.
- Организовања и спровођења различитих облика континуираног образовања и стручног усавшавања библиотечно-информационих стручњака, иницирања, координације и евалуације стручних програма и пројеката чији је циљ развој библиотечно-информационе делатности, унапређење рада Библиотеке и професионални развој библиотекара у савременом друштву.
- Обављања делатности заштите старе и ретке библиотечке грађе.
- Обављања научно-истраживачког и стручног рада и објављивања публикација из области библиотечно-информационе делатности (књига, каталога, часописа, билтена).
- Формирања и развоја завичајних збирки.
- Старања о заштити ауторских и сродних права.
- Повећања обима коришћења фондова (Руски кутак, Кинески кутак,...).

- Реализације смештаја библиотечно-информационе грађе према стандардима.
- Наставка пружања постојећих онлајн сервиса и њихово унапређење.
- Уређења и опремања простора – сређивање екстеријера и ентеријера и адаптације и санације по хитним приоритетима.
- Константног праћења, проучавања и примене Закона и подзаконских аката у библиотечно-информационој делатности.

Библиотека ће се и у 2023. години водити вредностима које промовише, а то су: оријентисаност ка кориснику, обогаћивање фондова новим насловима, промовисање књиге, писмености, читања и доживотног учења, доступност и поузданост информација, отворена и слободна комуникација, подизање културне свести, усмереност ка технолошким иновацијама и активној професионалној домаћој и међународној сарадњи, јачање информационе и медијске писмености како библиотекара тако и грађана корисника, одговорност према Заједници.

1.2. Организација рада

Делатност и послови Библиотеке обављају се у оквиру Сектора за библиотечно-информациону делатност и Сектора за финансијске, правне и опште послове.

Сектор за библиотечку делатност чине следећа одељења: Одељење набавке и обраде, Одељење стручне књиге, Одељење белетристике, Одељење серијских публикација, Одељење књиге за децу, Одељење завичајних и посебних фондова, Одељење за матичну делатност, Одељење развоја дигиталне библиотеке и информационих технологија, Одељење стране књиге, Одељење маркетинга и за културне програме и огранци у Месним канцеларијама Ледена Стена, Медијана и Црвена звезда.

Органи Библиотеке су: директор, Управни одбор и Надзорни одбор.

1.3. Кадровска структура

Библиотека по Одлуци о утврђивању максималног броја запослених има педесет и седам (57) извршиоца на неодређено време.

1.4. Програмски циљеви

- Формирање и почетак рада новог Одељења у заштити старе и ретке библиотечке грађе које ће, послове заштите ове врсте грађе, обављати као поверене послове.
- Усклађивање библиотечно-информационе делатности са постојећом правном регулативом (~~Закон о култури, Закон о библиотечно-информационој делатности, Закон о старој и реткој библиотечкој грађи, Закон о обавезном примерку публикација~~); праћење и примена законских и подзаконских аката, иницирање измена и допуна постојећих и

- учешће у доношењу нових закона у домену културе, односно библиотечно-информационе делатности и релевантних подзаконских аката.
- Успешна реализација **редовне ревизије** библиотечно-информационе грађе која се врши континуирано у временском периоду од једанпут у десет година без обзира на врсту библиотеке, величину фонда и степен њене развијености (Припрема библиотечке грађе за ревизију састоји се у прегледу и сређивању публикација и друге библиотечке грађе у оквиру постојећег система смештаја, улагања у полице оних публикација које се тренутно не налазе на месту, враћање позајмљене библиотечке грађе у библиотеку, како би свака јединица библиотечке грађе могла да буде идентификована на лицу места, у инвентарисању оних јединица које из непредвидљивих разлога нису биле уведене у књигу инвентара, сређивању картотеке позајмљених књига и др.)
 - Унапређење, развијање и ажурирање свих темељних програмских задатака Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш, у складу са важећим законским и подзаконским прописима у домену очувања писаног и дигитализованог културног наслеђа, његовог систематског прикупљања, заштите, чувања, описивања, представљања и давања на коришћење, популарисања и промоције књиге, читања и слободног приступа информацијама.
 - Развијање савременог концепта библиотеке - успостављање и развијање механизма за проналажење, идентификовање, одабирање и приступ ентитету који одговара потребама корисника.
 - Израда Каталога најчитанијих приновљених публикација Одељења стручне књиге из 2022. године и промовисање библиотечких фондова.
 - Координирање рада у НИБИС-у и рад на унапређењу система.
 - Промовисање библиотечких услуга и програма и добијање повратних информација од корисника активним укључивањем.
 - Сарадња са сродним институцијама у земљи и иностранству у области размене искустава стручњака и реализације заједничких програма и пројеката.
 - Развијање и унапређење брэнда Одељења књиге за децу: већи број нових услуга кроз нове садржаје, интензивнија сарадња са основним и средњим школама и локалном заједницом, веће присуство у медијима.
 - Сарадња са другим установама културе, удружењима, уметницима и ствараоцима како би се константно радило на пружању квалитетнијих програма који одговарају потребама корисника.
 - Стално стручно усавршавање библиотечно-информационих стручњака (адекватно образовање, познавање свих релевантних извора информације, издавачке продукције и књижарске мреже).
 - Унапређење односа са корисницима способношћу да се дефинишу потребе корисника добрим познавањем грађе, начином на који јој се приступа, као и професионално утемељеним односом према послу и корисницима.
 - Повећање обима коришћења фондова на основу Стандарда и то према минималном обрту целокупног фонда који износи 1-1,5 пута годишње.

- Повећање обима и квалитета разноврсних програмских активности: постављање тематских изложби, организовање културних програма, књижевне и уметничке вечери, књижевне промоције, филмске и видео пројекције, стручна предавања и друге манифестације које ће истаћи значај и дуговечност Библиотеке и повећати њену видљивост.
- Позитиван утицај на повећање културно-образовног нивоа популације, нивоа истраживања као и нивоа забаве.
- Стварање амбијента за побољшање квалитета и квантитета библиотечких услуга.

Програмски циљеви су засновани на предвиђањима да ће у 2023. години бити стабилна епидемиолошка ситуација у Републици Србији, чиме би се пружила основа за редован рад и функционисање Библиотеке.

Основна делатност

2.1. Матичне функције Библиотеке

Народна библиотека "Стеван Сремац" из Ниша је, Решењем о одређивању библиотека које обављају матичне функције у библиотечко-информационој делатности ("Сл.гласник РС" бр.122/12), опредељена за установу која покрива мрежу библиотека свих типова на територији Нишавског управног округа.

Функцију матичности обавља на територији пет општина у Граду Нишу (Медијана, Нишка Бања, Палилула, Пантелеј и Црвени Крст), као и општинама које су на територији Нишавског управног округа; Алексинац, Гаџин Хан, Дољевац, Меровина, Ражањ и Сврљиг. У раду сарађује с локалним општинским управама, културним и образовним установама, правним субјектима и појединцима.

Перманентно проучава стање, услове рада и потребе у својој библиотечкој мрежи, планира развој и предлаже мере за унапређење библиотечко-информационе делатности. Прати рад јавних, школских и специјалних библиотека са подручја матичности вршећи по потреби увид у стање и услове за обављање библиотечко-информационе делатности. Периодично обавља надзоре над стручним радом у библиотекама свих типова на територији Нишавског управног округа. Стара се о стручном усавршавању и пружа практичну помоћ у раду библиотечко-информационим радницима и руководиоцима библиотека у својој надлежности.

У Централни регистар библиотека Србије уписане су **84** организационе библиотечке јединице из Нишавског управног округа, од којих су **80** у функцији (јавне, школске, специјалне).

У **2023.** години планира се **38 надзора** над стручним радом у библиотекама Нишавског управног округа у чијем саставу постоји организациона јединица за обављање библиотечко-информационе делатности, као и **два увида** у стање и услове за обављање ове делатности у општинским установама

културе у оквиру којих функционише библиотека. Надзори ће бити обављени у **четири** јавне, општинске библиотеке, у **8** библиотека у средњим школама (**шест** у Граду Нишу), у **25** библиотека у основним школама (**девет** у Граду Нишу) и у **једној** специјалној библиотеци. У надзорима ће бити забележено фактичко стање у овим библиотекама које се односи на организационе, просторне, техничке, кадровске и друге услове за обављање библиотечко-информационе делатности, у складу са важећим законским прописима, подзаконским актима, правилницима, упутствима и стандардима којима се регулише ова делатност у Републици Србији. *(У прилогу програма је предвиђени план надзора за 2023. годину, са називима библиотека и датумима вршења претходних надзора и увида у стање и услове рада).*

Број пружених стручних помоћи библиотекарицама и руководиоцима образовних и културних установа, као и број **увида у стање и услове рада** на терену зависиће од захтева и потреба библиотека Нишавског округа, као и процене радника Одељења за матичну делатност. Увиди у стање и стручна помоћ односе се на просторно и стручно уређење библиотека, организацију рада, кадровска питања и сл. Службеници Одељења за матичну делатност континуирано ће током читаве године пратити и проучавати стање и услове рада у библиотечкој мрежи за коју су надлежни и на основу стеченог увида доносити закључке и предлоге мера за унапређење библиотечко-информационе делатности

Министарству културе и информисања РС и Народној библиотеци Србије ће, поред годишњег плана и програма рада на реализацији матичних послова бити достављани периодични (тримесечни, полугодишњи) и годишњи извештаји о раду и активностима Одељења за матичну делатност Народне библиотеке "Стеван Сремац". Записници о извршеним надзорима над стручним радом, увидима у стање и услове рада и пруженој стручној помоћи библиотекама са закључцима и предлозима мера достављаће се библиотекама у којима су обављани, као и Одељењу за истраживање и развој библиотечког система Народне библиотеке Србије у штампаној форми и е-mail-ом у PDFy.

На Одељењу ће се систематизовати и анализирати подаци из годишњих извештаја о раду јавних библиотека и обављати унос података за све типове библиотека Нишавског округа у програмски пакет "Мрежа библиотека Србије" за 2022. годину. Радиће се у апликацији базе МБС, пратити и примењивати упутстава и сугестије администратора програма из Народне библиотеке Србије, одржавати контакти и давати инструкције о начину попуњавања извештаја библиотечким радницима задуженим за достављање on line и штампаних анкета о раду школских и јавних библиотекама Нишавског округа.

Народна библиотека „Стеван Сремац“ у Нишу, као матична библиотека за Нишавски управни округ поред унапређења и развоја библиотечко-информационе делатности стара се о очувању културног наслеђа на локалном и регионалном нивоу.

Стога ће се у Народној библиотеци у организацији Одељења за матичне послове одредити теме, припремити едукативни материјали и уз учешће стручњака и акредитованих предавача реализовати програми обуке и усавршавања у форми радионица и семинара.

Планира се реализација акредитованог програма образовне обуке у складу са обавезом сталног стручног усавршавања запослених у библиотечко-информационој делатности одређеном у Закону о библиотечко-информационој

делатности ("Сл. гласник РС" бр. 52/11). Обавеза запослених на библиотечно-информационим пословима је годишња стручна едукација, сагласно чл.2. тач.3. Правилника о сталном стручном усавршавању у библиотечно-информационој делатности.

На Одељењу ће се обављати консултације и давати инструкције кандидатима за полагање стручног библиотекарског испита, помагати у избору тема за писани рад, правовремено достављати информације о терминима испита и распореду одржавања семинара, обезбеђивати потребна документација за пријављивање и литература за полагање испита. При крају стручног оспособљавања за кандидате ће се организовати практична обука из области класификације и каталогизације библиотечке грађе. Пратиће се приправнички рад свих библиотекара у Нишавском округу.

Наставиће се сарадња и редовне стручне консултације са Одељењем за истраживање и развој библиотечког система Народне библиотеке Србије, као и учешће у раду подружница, секција и комисија библиотекарских удружења (Заједница матичних библиотека Србије и Библиотекарско друштво Србије).

Службеници Одељења за матичну делатност и даље ће радити на сопственом стручном усавршавању, пратити новине у библиотечно-информационој делатности, препоручивати за потребе своје установе и осталих библиотека са подручја матичности набавку публикација текуће издавачке продукције из области библиотекарства и учествовати на стручним скуповима и значајним локалним културним дешавањима.

Обављаће се међубиблиотечка размену публикација за потребе корисника и запослених Народне библиотеке "Стеван Сремац" са јавним и специјализованим библиотекама, образовним и културним установама које у свом саставу имају библиотеку.

Вршиће се консултације с руководиоцима и библиотечким радницима свих типова библиотека са подручја матичне одговорности Народне библиотеке "Стеван Сремац". Посебна пажња посветиће се пружању помоћи библиотекама у стручном уређењу у складу са стандардима за јавне библиотеке, а такође и законској обавези вршења ревизије и отписа сувишне и недостајуће грађе у библиотекама где та важна библи.

На Одељењу за матичну делатност израђен је план рада, одређене трасе кретања, пунктови за пружања услуга библиобуса (покретног библиотечког фонда) у приградском и сеоском и подручју Града Ниша. Планом је предложена динамика кретања, време задржавања на услужним пунктовима, као и присуство на значајним локалним културним манифестацијама. Службеници Одељења ће почетком и током наредне године помоћи у прилагођавању и практичној реализацији плана рада библиобуса.

Обављаће се по потреби и други стручни послови у процесу рада Народне библиотеке "Стеван Сремац" Ниш.

План рада – Библиобус

Нова услуга и нови приступ библиотечно-информационој грађи преко савремено

адаптираног возила, опремљеног полицама и библиотечком грађом, „Библиобуса“, читаоцима у удаљеним местима ће олакшати начин позајмљивања жељене књиге.

План је да, по унапред утврђеним терминима, мобилна библиотека буде доступна удаљеним корисницима, како би се афирмисала култура читања и обезбедио равноправнији развој читалачких навика.

За фонд мобилне библиотеке планирано је око 1500 библиотечких јединица, од којих ће половина литературе бити намењена деци и тинејџерима, а друга половина, белетристика, за одрасле.

Ревизија фонда мобилне библиотеке ће се вршити једном месечно, по утврђеним критеријумима, како би се фонд допунио актуелним и траженим насловима, а то ће зависити од читалачких потреба и повратних информација добијених од корисника на услужним пунктовима библиобуса.

Списак места које ће посећивати Библиобус у 2023. години:

- **Општина „Црвени Крст“** (9 локација): Веле Поље (530 становника); Вртиште (1000 становника); Горња Топоница (1500 становника); Кравље (420 становника); Мезграја (570 становника); Палиграце (350 становника); Поповац (2500 становника); Сечаница (860 становника); Чамурлија (540 становника).
- **Општина „Пантелеј“** (6 локација): Каменица (1650 становника); Горња Врежина (1180 становника); Горњи Матејевац (2640 становника); Јасеновик (415 становника); -Кнез Село (920 становника); Ореовац (370 становника).
- **Општина „Палилула“** (6 локација): Доње Међурово (1720 становника); Крушце (850 становника); Лалинац (1830 становника); Мрамор (720 становника); Паси Пољана (2140 становника); Суви До (930 становника).
- **Општина „Нишка Бања“** (6 локација): Горња Студена (400 становника); Јелашница (1690 становника); Насеље „Никола Тесла“ (3500-4000 становника); Островица (600 становника); Прва Кутина (1900 становника); Сићево (1000 становника).

План обиласка

План за прву годину рада предвиђа две или три посете дневно, са задржавањем на сваком услужном пункту по сат времена. Библиобусом ће се обилазити два пута исто место месечно, како би се усагласио рок за враћање књиге са Правилником који важи за установу. Планом је предвиђено да се обиђе 27 локација, а теоретски је могуће за 20 радних дана у месецу обићи 30 локација, чиме је остављена могућност ванредних посета или надокнађивања посета уколико из објективних разлога посета у планираном дану и времену не буде могла бити реализована (снег, невреме, друге непредвиђене околности). Искуства других библиотека које спроводе ову услугу говоре да је преко зиме потребно кориговати број посета и време задржавања, те и овај План оставља ту могућност.

У циљу што веће економичности, намера је да пунктови који се посећују у току дана буду што ближи један другом, како би се остваривала уштеда у гориву и времену.

2.2. Набавка и обрада библиотечко-информационе грађе и извора

Одељење набавке и обраде, у 2023. години, обавиће послове целокупне набавке монографских публикација за фондове свих одељења Библиотеке и библиотечке огранке, каталoшку обраду, физичку обраду и инвентарисање набављених монографских публикација.

Процес рада обухвата следеће сегменте:

- Набавку књига
- Пријем набављених књига уз проверу и усклађивање са пратећим документом
- Завођење пропратног документа у НИБИС и дефинисање пакета
- Формирање пакета повлачењем каталoшког записа из базе за сваки појединачни наслов
- Расподелу књига из пакета у фондове одељења Библиотеке и унос цена књига
- Израду каталoшких записа за нове наслове и ажурирање постојећих за допуњене наслове
- Физичку обраду књига
- Инвентарисање књига
- Штапање и лепљење бар код налепница
- Затварање пакета у НИБИСу
- Доставу књига Одељењима.

Набавка књига

У 2023. години, примарни начин набавке публикација биће куповина, а потом поклон Министарства културе и разних дародаваца. Известан број књига биће набављен разменом публикација са другим библиотекама.

Књиге ће се куповати уз примену Закона о јавним набавкама и предвиђеног поступка. Циљ набавке биће квалитетна библиотечка грађа, која задовољава потребе и жеље корисника и постизање потпуне актуелности фондова.

Из Откупа књига за библиотеке, које реализује Министарство културе РС, одабраће се од понуђених наслова они који су потребни за фондове Библиотеке и у вредности која се буде доделила Библиотеци. На овај начин, фондови ће се попунити потребним издањима из 2022. године.

Поклоњеним књигама разних дародаваца (аутора, издавача, штампара, библиотечких корисника, разних институција), фондови библиотеке ће се попуњавати уз селекцију публикација у складу са постављеним циљевима

набавне политике Библиотеке. Сувишци ће се одвајати за поклон другим библиотекама и банкомат књига.

Размена књига обављаће се првенствено са Народном библиотеком Србије. На овај начин набавиће се углавном издања НБС-а, књиге за фонд Завичајног одељења и стручна литература потребна за рад библиотекара.

За 2023. годину планира се набавка око 11.000 нових књига.

Куповином ће се набавити око 7.000 књига, односно око 2.500 нових наслова.

Поклоном ће се набавити око 4.000 књига.

Из Откупа књига Министарства културе и информисања РС фондови ће се допунити са око **2.000 нових књига.**

Као поклон разних дародаваца биће набављено око **2.000 књига.**

Приликом целокупне набавке публикација у наредној години, водиће се рачуна о прописаним библиотечким стандардима који се односе на величине фондова појединих одељења библиотеке, као и њиховом тренутном стању.

Да би се остварили сви циљеви набавке, првенствено актуелност и квалитет набављених књига, Одељење набавке ће непрестано пратити издавачку делатност, прегледаваће каталоге и сајтове издавачких кућа, пратиће захтеве и потребе читалаца.

Као предлог за набавку, биће достављени спискова потребних књига са Одељења белетристике, Дечјег одељења, Одељења стручне књиге и огранака.

Пријем набављених књига вршиће се уз проверу броја наручених и броја приспелих књига и усклађивање са пратећим документом. Код Откупа министарства, издавачким кућама ће се достављати оверена и потписана потврда о пријему књига.

Након провере књига и усклађивања са документом, подаци о набавци књига биће унети у НИБИС. У Групни инвентар биће заведен пропратни документ за сваку набавку. За купљене књиге то су рачуни, а за поклоњене, сачињени спискови књига са процењеном вредношћу књига. Уносом ових података дефинисаће се пакети, који добијају свој ID број у НИБИС у. Кроз дефинисане пакете, обављаће се поступци рада који следе, до самог затварања пакета након инвентарисања.

Формирање пакета вршиће се након завршене библиографске обраде. Одговарајући записи за сваки наслов биће повучени из базе података у пакет. Формирањем пакета повезују се подаци о набавци и библиографски запис за сваку књигу и тако повезани користе се при инвентарисању. Формирани пакет одговара заведеном пратећем документу.

У наредном сегменту рада, књиге из пакета биће расподељене у одређене фондове библиотеке уз унос цене књиге. Код одређивања цене купљених књига вршиће се прерачунавање рабата и ПДВ а. Након ове фазе рада књиге ће се физички обрадити и инвентарисати.

Након инвентарисања свих књига уследиће затварање пакета.

Обрада књига

У оквиру **библиографске обраде књига**, биће урађена каталогизација, стручна и предметна класификација свих набављених наслова.

Нови наслови биће библиографски обрађени у складу са Међународним стандардом за обраду монографских публикација, ISBD(M) и стручним упутствима прописаним правилником за обраду библиотечке грађе.

Стручна класификација грађе биће урађена према правилима Универзалне децималне класификације (УДК), а предметна класификација према важећим међународним стандардима.

Сваки набављени наслов биће претражен кроз електронски каталог. За сваки нови наслов биће урађен нови запис у НИБИС у, а упоредо са тим вршиће се ажурирање већ постојећих скраћених записа. Израдом записа ажурираће се база података и формирати електронски каталог, основни информациони инструмент Библиотеке.

Записи ће бити урађени у складу са UNIMARC форматом, јединствени формат за унос и размену података.

Израдом библиографских записа и електронског каталога, корисницима Библиотеке ће бити омогућено проналажење библиотечке грађе.

У 2023. години биће урађено и ажурирано око **3550 библиографских записа**.

Свака набављена књига биће инвентарисана и физички обрађена. Инвентарисање обухвата аутоматску доделу инвентарног броја и унос одговарајуће сигнатуре за сваку књигу појединачно. Физичка обрада обухвата стављање печата власништва и печата за инвентарни број на сваку набављену књигу.

Инвентарисаће се 11.000 књига и исти број књига биће физички обрађен.

За сваку инвентарисану књигу биће одштампане и налепљене по две бар-код налепнице, **22.000 налепница**.

Све набављене књиге ће бити достављене у фондове одељења и огранке Библиотеке.

Остали послови

У 2023. години биће приређен и објављен **Билтен приновљених књига 2022, год. 15 бр. 29 и бр. 30**. Електронски облик публикација биће доступан на сајти

Библиотеке.

У плану је објављивање радова који ће презентовати грађу из фондова Библиотеке, која до сада није презентована у довољној мери.

Библиотекари ће присуствовати свим стручним предавањима и семинарима и пратиће све новине у савременом библиотечарству. Уколико је потребно, библиотекари ће се укључити и у друге активности, акције и догађања.

2.3. Одржавање и развој рачунарско-информатичког система и дигиталних процеса

Како би се тенденција успешног развоја Библиотеке обезбедила, план је да се ради на следећим пословима:

- Одржавање стабилности и заштита читавог библиотечког система, односно хардвера и софтвера које Библиотека поседује.

- Учествовање у надоградњи и усавршавању софтвера за библиотечко пословање, тј. библиотечко информационог система НИБИС са тимом одабраних инжењера Машинског факултета. Техничка подршка запосленима. Одржавање базе података. Константан рад на серверима Библиотеке. Ажурирање апликативних софтвера.
- Одржавање свих услова да дигитализована библиотечка грађа буде доступна крајњим корисницима преко интернета. Заштита дигитализоване грађе; одржавање свих елемената који се односе на дигитализацију библиотечке грађе са системом за аутоматизацију библиотечке грађе који се налази на Дата Серверу Библиотеке повезаним са Веб Сервером Библиотеке како би се сва грађа учинила доступном екстерним корисницима.
- Конвертовање скениране грађе из сликовне у текстуалну форму и омогућавање претраживања дигиталне библиотеке тако да се помоћу кључне речи обавља претраживање појма по целом тексту.
- Праћење и контрола скенирања, обраде дигиталних копија, брзине, квалитета и квантитета скенова који се постављају у дигиталну библиотеку.
- Наставак дигитализације целокупне сликовне грађе до формата А3 које Библиотека има у свом фонду.
- Рад на одржавању свих рачунарских склопова, свичева, упс-ова који чине три електронске читаонице. Рад на заштити рачунара у читаоницама.
- Инсталација нових програма, као и реинсталација постојећих. Рад на заштити рачунара.
- Праћење и одржавање рачунара смештених у огранцима Библиотеке.
- Одржавање, надоградња и ажурирање веб портала Библиотеке.
- Учествовање у планирању набавке целокупне техничке опреме неопходне за функционисање читавог библиотечког система. Израда техничке спецификације за куповину нових рачунара са лиценцираним оперативним системима, делова за рачунаре и рачунарске периферије и опреме за сервисирање старих и пропалих делова рачунара. Проширење постојећег ЛАН-а.
- Планирање Интранет мреже Библиотеке. Надоградња, проширавање и усавршавање мреже. Постављање хоризонталних и вертикалних водова.
- Сарадња са администраторима и техничком подршком АМРЕС-а преко које Библиотека има остварену интернет конекцију. Контрола квалитета и брзине интернет линије. Контрола употребе интернета у Библиотеци.
- Праћење функционисања бежичног интернета уведеног у Библиотеку и сарадња са инжењерима Телекома који имају контролу над одговорним рутером смештеним у установи.
- Праћење рада свих рачунара Мирорингом. Контрола рутера, модема, свичева, хабова и свих осталих елемената система. Заштита рачунара од вируса, спајвера, пестова и свих осталих штетних елемената који би могли да учине компјутерски систем Библиотеке нестабилним.
- Предлагање расхода опреме коју је немогуће поправити.
- Копирање базе података по устаљеном плану.
- Одржавање веб сервера.

- Интервенције на хардверском делу опреме по потреби сваког одељења.
- Одржавање НАС уређаја и контрола њихове комуникације у оквиру локалне рачунарске мреже Библиотеке.
- Пружање стручне помоћи запосленима.
- Сарадња са другим библиотекама, размена искустава.
- Обављање свих послова по налогу директорке и помоћнице директора за библиотечку делатност.

2.4. Завичајни и посебни фондови

На Одељењу завичајних и посебних фондова у 2023. години, у складу с одредбама Закона о библиотечној делатности и Закона о обавезном локалном примерку, планира се рад на пословима набавке, каталогизације и инвентарисања различите врсте грађе - периодике, некњижне грађе, ситног документационог материјала...

Набавка

Набавка за ово Одељење се углавном заснива на поклону што захтева добру и сталну комуникацију са издавачима, културним институцијама, школама, факултетима итд.

Праћењем завичајне издавачке продукције, затим различитих манифестација и догађаја од значаја за град, прављењем спискова дезидерата, у плану је да се принови (обавезан примерак, поклон, размена, куповина) што већи број примерака завичајних публикација. Тај број је у директној вези са нишком издавачком продукцијом. Намера је да се у 2023. години принови:

- 250--300 монографских јединица
- 20-25 наслова серијских публикација у око 110-140 свезака
- 70-90 јединица некњижне грађе
- 20-30 јединица ситног документационог материјала

Расподела пакета

Планирана је расподела пакета за сву новонабављену некњижну грађу, монографске публикације које јесу део посебних фондова и библиотечких целина. Расподела пакета се састоји из више фаза: формирање пакета – преглед, пријем, расподела јединица, инвентарисање и завршетак пакета. Овај процес прати и формирање адекватних спискова грађе.

Каталогизација и инвентарисање

Планира се:

- Наставак на пословима каталогизације публикација из Посебних збирки, старе и ретке књиге, рукописа, као и каталогизације нових јединица некњижне грађе и периодике
- Физичка обрада новоприспелих примерака грађе

- Евидентирање, свезака периодике кроз електронску картотеку и вршење рекламација, као и евидентирање новонабављених јединица друге врсте грађе
- Тематско разврставање ситног документационог материјала (позивница, програма манифестација, пропагандног материјала...)
- Заштита библиотечког материјала, периодике и некњижних јединица, фасциклирањем периодике, улагањем фотографија и разгледница у адекватне фолије, плаката и летака у кошуљице, аудио-визуелне грађе у одговарајуће полице и држаче.

Рад са корисницима

Претраживање електронских база података, интернет претраживача и осталих доступних извора како би се пружила правовремена и тачна информација корисницима услуга овог Одељења

- Пружање стручне помоћи корисницима у избору литературе за израду стручних и научних радова
- Давање јединица грађе на коришћење
- Евидентирање броја и структуре корисника кроз НИБИС програм и евидентирање статистике за периодичне публикације и некњижне грађе у интерној евиденцији Одељења.

Дигитализација

- У 2023. години наставиће се започете активности на богаћењу дигиталне библиотеке Народне библиотеке "Стеван Сремац". Планирано је да се дигитализује 10 наслова старе и ретке књиге.
- Свака књига која се из Збирке старе и ретке књиге буде дигитализовала, уносиће се у интерни списак Одељења: Наслов, година издања, сигнатура, датум када је однета на дигитализацију, датум када је враћена са дигитализације.

Регистар старе и ретке књиге

- Наставиће се унос у централни Регистар наслова старе и ретке књиге из збирке која се налази у Народној библиотеци "Стеван Сремац", истраживање које ће бити усмерено на библиотеке на које се налазе на простору завичајности, како би се утврдило да ли и колико наслова старе и ретке књиге поседују, а затим ће се и ти наслови, уколико их има, унети у Централни регистар.

Изложбе

- Организоваће се шест до осам изложби у сврху промоције завичајне збирке, историје и културе града, а тематски везаних за јубилеје и значајне догађаје, личности, текуће манифестације, савремену завичајну издавачку продукцију, као и свакодневицу.

- У 2023. издвајамо два значајна јубилеја које треба обележити:

Нишка тврђава – 300 година од изградње у облику у којој је и данас. Тврђава је саграђена 1723. године на рушевинама античког и средњовековног насеља. Под заштиту државе стављена је 1948., а 1979. године је проглашена културним добром од великог значаја. Као значајно обележја града, Одељење сматра да овај јубилеј треба обележити пригодном изложбом и каталогом радова о Тврђави који се чувају у Одељењу завичајних и посебних фондова.

Прва Штампарија у Нишу – 140 година од почетка рада прве нишке штампарије 1883 године, Косте Чендеша. Овај значајни јубилеј би требало, такође обележити, изложбом књига које се чувају на Одељењу завичајних и посебних фондова, као и библиографијом радова штампарија које су радиле до 1914. године у Нишу.

Остали текући послови

- Наставак померања и сређивања оног дела завичајног фонда у коме су распоређене периодичне публикације и посебне збирке како би се добило више простора за смештај грађе
- Рад на изради спискова дезидерата
- Састављање спискова поклона, прикупљање рачуна (уколико се ради о куповини грађе)
- Евидентирање и разврставање ситног документационог материјала (позивница, програма манифестација, пропагандног материјала...)
- Допуњавање хемеротеке и персоналне картотеке
- Рад на Press clipping-у
- Вођење Фејсбук странице и објављивање занимљивих чињеница из историје Ниша (8-10 објава)
- Сарадња са локалним медијима, установама културе, школама...
- Објављивање стручних и научних радова

2.5.Стручна књига

Осим примарних и редовних послова са корисницима (стручна помоћ при изради научних радова у одабиру литературе; препоручивање и изнајмљивање публикација; помоћ корисницима у електронској читаоници, који нису довољно упућени у рад са рачунарима, помоћ читаоцима да се снађу у кутку „ЕУтека“ смештеном у читаоници Одељења стручне књиге како би добили најзначајније информације о Европској унији преко посебног компјутера и низом монографских публикација које такође обрађују исту тематику), сталног праћења листе дезидерата корисника као и активног учешћа путем сугестија у набавној политици књига за Одељење; одвајања оштећених публикација за њихово повезивање и прекоричавање у књигоvezници, ради превентивне заштите; писања опомена корисницима који касне са враћањем књига; на Одељењу стручне књиге за 2023. годину планира се и низ других активности. Те активности

се, у највећој мери, односе на сређивање књижног фонда Одељења како би се, с једне стране, обезбедио адекватан и прегледан смештај књига, а са друге, што више ослободио што већи простор за њихов смештај.

Почетак ажурирања и редакције библиографских записа

Како су старије публикације на Одељењу стручне књиге библиографски обрађене у Библиотечко-информационом систему НИБИС само у скраћеној форми, од 2022. године почело се са њиховим ажурирањем и формирањем потпуних библиографских записа, који ће, због своје информативности, омогућити и лакше сналажење корисника у електронском каталогу. Планови су да се са тим пословима настави и у 2023. години.

Померање редовног фонда публикација

Смештајни простор књига је одувек био велики проблем. Како бисмо га успешно решили за 2023. годину планира се тријажа и отпис физички оштећених, дотрајалих и неактуелних публикација.

Посебан акценат је на „отпис невраћених јединица библиотечко-информационе грађе услед немогућности њиховог повраћаја (после три године када су исцрпљене све мере потраживања)“. Како би смо имали што прецизнији увид у реално физичко и бројчано стање библиотечке грађе фонда нашег одељења, планирамо да 2023. године извршимо преглед задужења публикацијама чланова Библиотеке старијих од три године. Уколико не можемо да дођемо до несавесних корисника, план нам је да поменуте задужене публикације попишемо и сачинимо списак као предлог за њихов отпис.

Међубиблиотечка позајмица књига

Од 2016. године и званично на Одељењу стручне књиге врши се и међубиблиотечка позајмица књига у сарадњи са Народном библиотеком Србије као и другим библиотекама у Србији. Планирамо да са тим активностима наставимо и у 2023. години.

Поред поменутих ангажовања која су уско повезана са библиотечко-информативном делатношћу, планирамо и бројне активности културно-просветног карактера, чији је циљ популаризација књиге и читања, као и рад на привлачењу што већег броја корисника.

Израда Каталога најчитанијих приновљених публикација Одељења стручне књиге из 2022. године

Каталог најчитанијих приновљених публикација Одељења стручне књиге из 2022. године смишљен је да, на селективни начин, нашим читаоцима, којима је интернет доступан, пружи, пре свега, увид у књиге које смо приновили у току претходне године, а које су биле најтраженијије и најчитаније.

Поред основних података о наслову књиге, имену и презимену аутора, издавачкој кући и години издања, он нуди и информације о садржини књига и кратке биографске податке (до којих је могло да се дође) о ауторима. Приказ сваке књиге биће употпуњен и библиографским описом, преузетим из наше електронске базе података НИБИС. Библиографске јединице биће поређане по азбучном реду презимена аутора. Ради лакшег претраживања, оформићемо и

два регистра – регистар аутора и регистар наслова. Кликком миша на име и презиме аутора, у ауторском регистру, односно, наслов у регистру наслова појављује се страна на којој се име и презиме траженог аутора, односно тражени наслов књиге из каталога налазе.

Препоруке књига на сајту Библиотеке

Као и сваке године, и у 2023. години планирамо приказ 12 књига (по једна месечно) на сајту наше Библиотеке, из различитих области људског знања, у облику сажетог представљања теме којом се књиге баве и информацијама о њиховом аутору, издавачу и години издања.

Изложбе Одељења стручне књиге

У просветно-културном циљу, предвиђамо по потреби и могућностима изложбе које ће промовисати књиге Одељења стручне књиге као и важне јубилеје.

И 2023. године планирамо једну велику електронску изложбу (опремљену каталозима књига које обрађују задату тематику, те ауторским и регистром наслова) која ће бити постављена на сајту наше библиотеке, а са циљем да обележимо неку од значајнијих годишњица.

2.6.Белетристика

Народна библиотека “Стеван Сремац” као установа културе остварује одличне резултате у сарадњи са осталим установама културе и образовања, физичким и правним лицима, као и локалном самоуправом. У складу са тим, на Одељењу белетристике ће се континуирано вршити чување грађе, културног наслеђа, унапређење и подржавање развоја библиотечко-информационе делатности али и праћење потреба и жеља корисника.

Основа делатност Одељења белетристике је рад са корисницима.

Осим у домену информисања, израде упита и давања резултата претраживања, запослени Одељења ће своју улогу усмерити на давање смерница при одабиру квалитетног штива и помагати корисницима да формирају свој литерарни укус. У ту сврху, биће уприличене изложбе мањег формата због недостатка изложбеног простора.

Пре свега, у фокусу ће бити ретроспективне изложбе опуса једног аутора. Биће рађене једном до два пута месечно и биће информативног карактера.

Тематске изложбе чине посебну целину, а њихов садржај одређују дешавања на књижевној сцени, као и интересовања наших читалаца. План је да се поставка ради једном месечно, односно једном у три месеца. Посебну групу чиниће изложбе запостављених или дела и писаца мало познатих широком кругу јавности. Очекује се да ће рад на промоцији ове врсте литературе и напора да се популарна литература не своди на маркетиншки подржане ауторе, бити значајани у домену повећања броја корисника због интересовања за нову врсту литературе. Одељење белетристике ће у наредном периоду наставити промотивну политику и путем директног контакта са корисницима,

представљањем публикација, аутора и тема које завређују велику пажњу. Ту ће се наћи како класична, тако и капитална дела савремене продукције, нови квалитетни аутори и актуелне теме.

Наставиће се стратегија добре уписне политике, где се врши упис нових корисника свих категорија становништва, као и обнављање чланства. Категорије бенефицираних корисника, ученици средњих школа са одличним успехом на крају школске године и сениори са преко 65 година старости, ће бити актуелне и у 2023. години. Ове две наведене категорије имаће право на бесплатан упис и обнову чланства. Како постоји интересовање страних држављана за упознавање нашег језика, културе и литературе у ширем смислу, радиће се на систематском одабиру примерених представника књижевне традиције у нас, у зависности од почетног познавања језика

Кориснички сервис је обогачен могућношћу продужавања рока за задржавање књига путем телефона, па ће се са тим наставити и у следећој години, будући да се ова опција показала одличном и радо прихваћеном међу читаоцима.

Такође, и даље ће се вршити селекција оштећених књига како би се примерцима продужио век трајања стручном обрадом у књиговезници. Корисницима који прекораче прописани рок за задржавање биће изречене усмене опомене. По потреби ће се формирати и фонд намењен нашем огранку на базену у Спортском центру "Чаир".

Запослени у Одељењу белетристике планирају наставак тријаже и прегледање целокупног фонда, како би све библиотечке јединице биле употребљиве по свим прописаним критеријумима. Прегледаће се, како депозит, тако и фонд редовне циркулације. Много пажње посветиће се редовном ажурирању понуде у циркуларном фонду, како би се задовољили сви прохтеви читалаца.

Померање фонда вршиће се континуирано, како због захтева смештаја по УДК

систему, тако и због великог недостатка простора, те се у следећој години се планира редовни обрт.

Део старијих записа у бази НИБИС је у скраћеном облику, јер је то био начин да за кратко време сви подаци буду унесени и да целокупни фонд Одељења буде претражив. Како би се достигао ниво записа у потпуном ISBD облику, константно ће се радити њихово ажурирање и допуна. Тиме ће се олакшати претраживање по садржају, будући да корисници траже грађу смештену по зборницима, антологијана и свим врстама мешовите грађе.

Запослени на Одељењу белетристике наставиће стицање увида у књижевну продукцију пре свега претраживањем издавачке понуде, али и ослушкивањем упита корисника. Пратиће се трендови у издаваштву који пропагирају одређене жанрове и тематику.

Ишчитавање књижевних дела и критика, препорука, истраживање на форумима и дискусијама у сврху давања добре препоруке биће и надаље важан сегмент у раду Одељења. У сталној комуникацији са читаоцима, усменој анкети и креирању дезидерата формираћемо правац набавне политике. Рад на креирању листе наслова за набавку је заједнички посао свих запослених на Одељењу, па ћемо удруженим деловањем и интеракцијом, сувислим сугестијама и

индивидуалним познавањем одређених области издвајати одређене ауторе и актуелне теме.

На Одељењу се планира перманентно одржавање консултација у вези са свим сферама нашег деловања. Наш свакодневни контакт и употреба програмског пакета НИБИС даје нам одличан увид у застоје, грешке и проблеме у функционисању програма. Тако ћемо бити у прилици да, на лицу места, практично и брзо делујемо и дамо своје сугестије надлежним лицима.

Добра сарадња са сродним установама омогућиће нам да имамо и опцију међубиблиотечке позајмице. У сарадњи са Народном библиотеком Србије, као кровном организацијом, али и другим културним установама, даћемо нашим корисницима могућност да дођу до књиге коју немамо у фондовима.

С обзиром да на Филозофском факултету у Нишу функционише више лингвистичких департмана: Департман за руски језик и књижевност, Департман за француски језик и књижевност, Департман за англистику и Департман за немачки језик и књижевност имаћемо повећан број студената који имају потребу за специфичном литературом. У том смислу, радићемо континуирану набавку потребних наслова критичке, књижевноисторијске и есејистичке провенијенције. Као и до сада, наставићемо сарадњу са Руским кутком, па ће све наведено допринети побољшању услуге и оптималном задовољењу корисничких упита.

Стално стручно усавршавање запослених на Одељењу белетристике остаће један од императива занимања. Осим похађања акредитованих семинара, праћења новина у библиотечко-информационој делатности путем истраживања и сагледавања искуства других, руководићемо се стручном помоћи и инструкцијама надлежних лица у Библиотеци и Одељења за матичне послове.

Обучавање нових колега за посао као и кандидата за полагање стручног испита биће редован посао. У току редовних активности и радног процеса, запослени ће се постепено уводити у потребна знања, све захтеве и обавезе. Активности на Одељењу пружиће им увид у целокупни спектар библиотечког пословања и библиотечко-информационе делатности уопште.

У следећој години наставиће се добра пракса посете ученика основних и средњих

школа нашем одељењу, где се, уз визуелно упознавање грађе и простора, информишу о

условима коришћења библиотечке грађе, као и са чињеницом да је библиотека центар који нуди информације и грађу о свим областима људског знања.

Такође, у плану је и наставак сарадње са медијима, како локалним, тако и националним у циљу промоције Библиотеке и свих њених активности.

2.7. Серијске публикације

У Одељењу серијских публикација ће се наставити редовне активности на прикупљању, разврставању, обради, заштити, чувању, представљању и давању на коришћење библиотечко-информационе грађе и извора.

Рад запослених на Одељењу подразумева и пријем пакета библиографских јединица који стижу поштом или се достављају преко дистрибутерске куће Траг-прес.

Физичка обрада приспелих свезака, уписивање у књигу поште, увођење у контролне картоне у штампаној и електронској картотеци и вршење рекламација, уколико бројеви нису стигли на време или касне, сравњивање отпремница са приспелом грађом и разврставање износа по рачунима у пољу претплате, у електронској бази података, свакодневно улагање свезака и томова у полице као и њихово сређивање и смештај, редовна је обавеза запослених.

Библиографска обрада нових наслова периодике и инвентарисање као и редакција постојећих записа у складу са променама (промене наслова, уредника, издавача, штампара). У складу са изменама УДК-а бројева наставиће се са исписом нових сигнатура на старим издањима серијских публикација.

Наставиће се са аналитичком обрадом изабраних наслова часописа и новина.

Наставиће се рад на сређивању серијских публикација (отварање електронских картона и библиографска обрада) на страном језику и њихов смештај по УДК систему (Vogue, Cosmopolitan, Bio Process, Bio Techniques, Arhitectural digest, House Garden, National Geographic Србија, India, Fashion).

Вршиће се улагање пристигле аудио-визуелне грађе на посебној полици и сређивање наслова по УДК систему.

Вођење евиденције о броју и структури корисника и броју издатих часописа и дневних новина биће настављено и у 2023. години.

Наставиће се праћење издавачке продукције и комплетирање, обнављање и попуњавање библиотечког фонда систематском куповином сходно финансијским могућностима, али ће се појачати активности на попуњавању фонда поклоном и путем размене библиотечке грађе. Пратићемо потребе корисника и њихове захтеве за одређеним насловима периодике, као и брзе промене у начину информисања.

Кроз историју Одељења периодике, грађани су увек поклањали часописе и на тај начин обогаћивали фонд периодике, тако да у 2023. години очекујемо бројне поклоне дародаваца, како појединаца, тако и институција. На Одељењу периодике планирано је да се путем поклона надокнаде нека годишта наслова часописа који се већ налазе у фонду (Легат, Призор, Браничево, стручни часописи из библиотекарства...).

Наставиће се сарадња са издавачима периодичних публикација и других библиотека у вези са разменом библиографске грађе и попуњавањем фонда.

Размена библиографске грађе вршиће се пре свега са Народном библиотеком Србије и Библиотеком Матице српске.

Планира се, поред класичних (штампаних) облика серијских публикација, приступ електронским изворима, укључујући онлајн приступ часописима, базама података и другим изворима информација,

Заинтересованим корисницима наших услуга биће омогућен увид у грађу која се налази у другим библиотекама претраживањем електронског каталога.

Све оне публикације које се не могу наћи у нашем фонду набављаће се путем међубиблиотечке позајмице. Уважаваћемо захтеве других библиотека које буду имале потребу за позајмицом наслова из нашег фонда .

Заштита библиотечке грађе

Рад на корицењу и фасциклирању неповезаних годишта из ранијих периода и библиотечке грађе која редовно пристиже за корицење, као вид чувања и заштите фонда, биће настављен и обављаће се свакодневно, у зависности од оштећења публикација. Наставиће се са премештањем публикација из старих неодговарајућих фасцикли у нове (меки повез) ради адекватног смештаја, односно чувања, са штампањем и лепљењем одговарајућих бар-кодова. Сарадња са књиговесцем ће се наставити у циљу повезивања нових годишта наслова новина и ревијалних издања као и поправке и преповезивања оштећених примерака серијских публикација из фонда. Оштећени међаши биће замењени новим и исписиваће се сигнатуре и наслови часописа, а бар код налепнице које су почеле да бледе или су отпале замениће се другим налепницама. За смештај контролних картона страних часописа и аудио-визуелне грађе урадиће се наменске кутије. Планира се и израда картонских кутија за смештај и чување изложби у папирном облику.

Процес дигитализације

Наставак дигитализације фонда периодике према израђеном списку приоритета серијских публикација за дигитализацију. Радиће се на увећању броја јединица часописа у дигиталној библиотеци. Веома вредан део фонда, публикације из периода 1827-1945. године, у постојећим условима максимално заштитити. Дигитализација овог дела фонда ће се наставити, а приоритет ће се дати публикацијама које су склоне пропадању и на тај начин их трајно заштитити (Ратник, Просветни гласник, Пешадиско-артиљеријски гласник, Српски књижевни гласник, Васпитач, Соколски гласник, Дело, Учитель...).

Активности на Одељењу серијских публикација

Нарочиту пажњу на Одељењу посветићемо млађим корисницима (студентима журналистике, књижевности, историје, права) који за потребе писања реферата, матурских, семинарских, истраживачких и научних радова користе стручне часописе. Библиотечки радници помажу корисницима и при избору литературе за писање рада на одређену тему.

Библиотечки радници на Одељењу серијских публикација консултоваће разне онлајн базе, стручне портале, КОБСОН-базу електронских књига и часописа и страних докторских дисертација, ДОО-Србија, Scindeks за потребе прибављања специјалних информација на захтев корисника. Пружаће се библиотечке, библиографске и рефералне информације корисницима.

Тематским изложбама биће обележени значајни догађаји и датуми поводом јубилеја или годишњица наших писаца. Путем изложби презентоваћемо вредне садржаје из појединих часописа. Изложбе ће се излагати у пасажу Библиотеке у витринама и биће доступне и у електронској форми на сајту Библиотеке.

Комплетан књижни фонд на овом Одељењу увек је на располагању корисницима и то захтева свакодневне послове контроле смештаја и попуњавања периодичне библиотечке грађе на полицама.

Поводом предстојеће ревизије библиотечког фонда у 2023. години, на Одељењу периодике радиће се на провери, сравњивању и утврђивању стварног броја и физичког стања инвентарисане грађе.

Отварањем странице *Препорука библиотекара* на Одељењу серијских публикација на којој ће бити представљени садржаји нових бројева часописа и омогућена виртуелна комуникација са корисницима библиотечких услуга, створиће се предуслов за повећање броја активних чланова библиотеке.

Како бисмо утицали на формирање читалачог укуса код корисника Одељења серијских публикација и како би што већи део фонда био на читању, неопходно је оформити један кутак у великој читаоници у коме би били излагани часописи из различитих области и који би се често мењао и допуњавао. Критеријуми за одабир тих публикација могу бити различити, од актуелних тема до садржаја насловних страна.

Представљаћемо и промовисаћемо фонд периодике код организованих посета ученика нишких школа. Повећање броја корисника и пружених услуга је један од приоритетних задатака на Одељењу серијских публикација. Са набавком нових публикација, са новим техничким условима, омогућићемо корисницима брзо и лако долажење до тражених информација.

Наставићемо активну сарадњу са Машинским факултетом у исправљању и дорађивању програма НИБИС.

Смештај фонда

Наставиће се редовне активности сређивања магацинског дела фонда на новим металним једностраним полицама. Томове публикација на полицама осигурати граничницима, како се не би савијали и деформисали у простору, Померање публикација на новим сталажама вршиће се перманентно како би се проширио простор за смештај часописа и новина који редовно пристижу током године.

2.8. Рад са младим читаоцима Одељења књиге за децу

Место дружења и сусрета са писцима и другим ствараоцима, циљ је и у 2022. години, развијање става корисника да Библиотеку препознају као адекватан простор у коме деца и млади остварују контакт с књигом.

Кључни циљеви:

- Развијање и унапређење бренда Одељења књиге за децу: већи број нових услуга кроз нове садржаје, интензивнија сарадња са основним и средњим школама и локалном заједницом, веће присуство у медијима.
 - Развијање става корисника да Библиотеку препознају као адекватан простор у коме деца и млади остварују контакт с књигом, место дружења и сусрета са писцима и другим ствараоцима.
 - Подстицање културе читања код деце и младих
 - Неговање књижевног укуса
 - Подстицање културе коришћења библиотечких услуга

- Сарадња са родитељима Сарадња са предшколским, школским и другим образовно-васпитним установама, децом, ученицима, васпитачима, учитељима, наставницима и стручним сарадницима.

Задаци:

- Упис нових чланова и обнова чланарине.
- Изнајмљивање књига и периодичних публикација.
- Информисање читалаца (упознавање са радом Библиотеке, књижним фондом и приступом фонду, упућивање читалаца у садржај и врсту стручне литературе).
- Планирање и избор нових наслова за набавку, израда спискова на основу процене фонда, актуелне издавачке продукције и дезидерата.
- Пријем и представљање приновљених наслова.
- Отпис грађе из фонда Одељења према критеријуму за неактуелну и оштећену грађу. Одабир наслова, израда спискова за расход. Отпис грађе кроз електронски каталог, отпис грађе кроз свеске штампаног инвентара.
- Набавка одабраних наслова и издања завичајних аутора која недостају, а не припадају текућој набавци (контакт са ауторима).
- Рад на ажурирању фонда: Праћење и кориговање сигнатура, њихово уједначавање као и уједначавање кроз електронску књигу инвентара. Израда налепница са новом сигнатуром.
- Израда нових налепница код физички оштећених, када недостају, без ажурирања електронског каталога и инвентара. По потреби, ажурирање библиографског записа.
- Ажурирање Предметног каталога додавањем нових одредница и уједначавањем постојећих.
- Израда аналитичког каталога (око 30 наслова) за наслове који су значајни за наставу српског језика, књижевности и језичку културу као и студентима Департмана за србистику. Израда аналитичког каталога из фонда периодике за децу: *Политикин забавник* (језик, књижевност, значајне личности, мотиви везани за завичајну грађу, екологија, наука...).
- Ажурирање фонда Стручне књиге: Издвајање неактуелне и оштећене грађе, евидентирање књига за депозит (због малог простора за смештај овог фонда, започето 2021).
- Фонд Словенских књижевности - Преуређење фонда Српске књижевности с акцентом на словенске књижевности, физички преуредити тако да: Јужнословенским књижевностима (српска, хрватска, бугарска, македонска и словеначка прикључити фонд Источнословенских књижевности (руска, белоруска и украјинска књижевност) и Западнословенских књижевности (пољска, чешка, словачка), формирати целину Словенске књижевности
- Ажурирање фонда периодике.
- Стручно вођење ученика кроз фонд Одељења приликом групних посета.
- Стручно вођење ученика кроз фонд Кутка за српски језик, књижевност и језичку културу; Теме из области језика и књижевности презентоване на четири нивоа у зависности од узраста (предшколска деца, млађи разреди,

старији разреди и ученици средњих школа) и пројекција филма о Вуку Ст. Караџићу (СЦФ'89)

- Набавка нових публикација за Кутак за српски језик, књижевност и језичку културу.
- Приређивање тематских изложби књига у вези са значајним датумима.
- Избор наслова, из поклона читалаца, за Одељење.
- Избор књига из Отписа за поклон другим установама .
- Ажурирње објава Одељења на сајту Библиотеке, на Фејсбуку: (објаве у вези са приновљеним књигама, препоруке за читање, наградни Конкурс, промоције књига, изложбе, посете ђака, радионице).

Посебни задаци и пројекти:

Организовани упис деце, предшколаца, ђака првог разреда и одличних ученика, на територији Града Ниша и свечана додела чланских картица (за време Дечје недеље посета школама и касније).

- Организовање традиционалног 22. Међународног литерарно-ликовног конкурса поводом Светског дана књиге за децу (Andersen Day, 02.04.2023). Тема је слободна са мотивима из стваралаштва Десанке Максимовић, повод 125 од рођења песникиње.
- Предлог за избор Пројекта према Министарству културе Републике Србије Рачунарска опрема за Одељење књиге за децу, 10 рачунара и пратећа опрема.
- Предлог за избор Пројекта у култури Града Ниша У сарадњи са Центром за социјални рад "Свети Сава" Ниш организовати Школу за родитеље (програм који би се одвијао у просторијама Одељења), простор који би омогућио рад на обострану корист, и деце и родитеља.
- Фонд Словенских књижевности : Преуређењем фонда и обједињавањем словенских књижевности указати на значај и величину словенских књижевности на мапи европских и светских књижевности. У историјском смислу истаћи значај рада солунске браће Ћирила и Методија за писменост словенских народа. Такође, представљање књига преведених дела књижевности за децу са словенских језика (мапа језика и репрезентативна дела). Упознавање са Форумом словенских култура (ФСС Љубљана, Народна библиотека Србије) и романима у Библиотеци "100 словенских романа" (издавач Архипелаг, Београд).
- Вуков зраковет (Вукова недеља) - годишњица Вуковог рођења Читање с поводом - Вук наш засушни, Милован Витезовић, Православна реч, 2015.
- Годину дана рада Кутка за српски језик, књижевност и језичку културу- промоција зборника Млади и србистика I-III : зборник радова полазника Образовно-културног центра "Вук Караџић" у Тршићу, издавач Завод за унапређивање образовања и васпитања Београд (2019-2022).
- Дигитална збирка — избор одређених наслова, часопис Полетарац (1958/59 1-8).
- Прес-клипинг и књижевни прикази (избор)онлајн.

Културно-образовна делатност:

- **Планирано око 60 дечјих програма:** сталних активности ("Време за читање" и "Време за сликање"); тематских радионица едукативног и забавног карактера; изложби поводом значајних датума, јубилеја значајних писаца и личности из света науке и уметности као и датума са важним темама: екологија, уметност, наука... Сви програми и активности прилагођени су нашим корисницима: мала деца која не иду у вртић, деца која су у образовним установама, предшколски узраст, млађи и старији разреди основне школе као и тинејџери – средњошколци.

Промоције нових наслова:

- Свети Сава - Православна реч
- Његош - Православна реч
- Сто лица столица - Јасминка Петровић
- Успаванка за Месеца - Оливера Недељковић
- Ролери за мраве - Љилјана Крстић
- Све што (ни)сам очекивала - Драгана Младеновић
- Хронике троглавог пса : биографија рок састава Кербер - Милош Петковић

Стручно усавршавање

- Из Каталога образовне понуде Народне библиотеке Србије (Београд) - Акредитовани семинар "Читалачки клубови у библиотеци", МА Јелена Бенић.
 - Округли сто "Коло, коло, наоколо : култура читања : кућа, библиотека, школа" (библиотекари, србисти, родитељи, писци, психолози...)
 - НТЦ програм, предавање Ранка Рајовића, представљање програма "Учење кроз игру".

Радионице:

- Упознајмо Библиотеку (завичајни писац Стеван Сремац, основни појмови у библиотечко-информативној области: књижевност, стручна књига, сигнатура, домаћа и преведена књижевност, аутор, наслов, илустратор..., различита врста грађе: књиге, часописи, филм, музика, играчке...)
- "Време за читање" (одабир књижевних текстова; бонтон, осећања, зависност од игрица...).
- "Време за сликање" (слободна тема или Угледамо се на мајсторе сликарства).
- "Направи сам"... (народи света и њихове традиционалне играчке; моделарство кроз авионе, аутомобиле и познате архитектонске грађевине, споменике културе).
- Учимо да читамо, играмо се словима (специјалне словарице, игре картама, бојанке).

- Веште руке, лаке муке – радионица израде предмета од папира (оригами и др.), пластелина, квиллинг техника...
- Желим да радим оно што волим (упознавање занимања).
- Тематске радионице посвећене одређеном датуму (Светски дан матерњег језика, Светски дан књиге за децу, Дани Европске баштине, Вукови дани, Дан библиотекара Србије...).
- Радионице поводом обележавања празника, израда честитки (Нова година, 8. март, Ускрс, Дечја недеља...).
- Радионице са посебним темама: спорт, екологија, здрави стилови живота.
- Радионице, рукотворине - путовање вуне.

Изложбе:

- Гостујућа изложба “Буквари и читанке”.
- Гордана Јовановић, проф. разредне наставе ОШ “Краљ Петар I”, поводом Међународног дана матерњег језика 21. фебруара (фебруар).
- Изложба књига посвећена Десанки Максимовић : 125 од рођења песникиње (1898-1993) ; Анимирани филм “Детлић”, по мотивима поезије Десанке Максимовић” (мај).
- Изложба награђених дечјих радова са 22. Међународног литерарно-ликовног конкурса поводом 125-годишњице рођења Десанке Максимовић.
- Гостујућа изложба Народне библиотеке Србије (Београд) - Босилјка Кићевац, илустраторка књига за децу и омладину.
- Гостујућа изложба Библиотеке Града Београда посвећена Душану Радовићу.

Током календарске године пратиће се и обележавати важни датуми. Извори су УНЕСКО листа, Календар за библиотекарe (Народна библиотека Србије и др.) као и сви значајни датуми везани за српску и светску културу, уметност и науку.

- Нова година, Божић, Ускрс
- Међународни дан матерњег језика (21. фебруар)
- Национални дан књиге (28. фебруар)
- Светски дан књиге за децу (2. прил)
- Светки дан књиге (23. април)
- Дан Народне библиотеке “Стеван Сремац” Ниш (13. мај)
- Дан словенске писмености и културе / Св. Ћирило и Методије (24. мај)
- Светски дан музике (21. јун)
- Национални дан науке (10. јул)
- Светски дан младих (12. август)
- Дани европске баштине (септембар)
- Светски дан писмености (8. септембар)
- Дечја недеља (прва недеља октобра)
- Међународни дан школских библиотека (24. октобар)
- Вукова недеља (прва недеља новембара)

- Дан дечјих права (20. новембар)
- Дан библиотекара Србије (14. децембар)
- Међународни дан франкофоније (20. март)
- Роми и језик (8. април)
- Дан кинеског језика (20. април)
- Дан енглеског/ шпанског језика (23. април, Шекспир/ Сервантес)
- Дан руског језика (6. јун)(Пушкин)
- Македонска књижевност за децу (септембар)
- Дани италијанског језика у свету (трећа недеља октобра)
- Дан народних просветитеља (Бугарска, 1. новембар)
- Дан немачког језика и културе (22. новембар)
- Поред датума који су устаљени, свака наредна година обухвата нове теме;
исти или сличан садржај сваке треће године.

Програми:

- “Први пут у Библиотеци”
- “Време за читање”
- “Време за сликање”
- “Летње (игр)арије”
- Промоције књиге за децу
- Гостовање писаца и младих стваралаца
- Обележавање годишњица домаћих и страних писаца за децу
- Обележавање значајних међународних празника

Остале активности:

- Организовање и стручно вођење групних посета деце и ученика.
- Редовно информисање о приновљеним насловима на ФБ страници Одељења и Библиотеке
- Предлози за читање “Прочитали, уживали!”
- “Путем завичаја, лепота нас спаја : занимљивости о Нишу”
- Представљање услуга и активности Одељења књиге за децу на фестивалима за децу и кроз сарадњу са школским библиотекама.

Сарадња:

Стварамо атмосферу која подстиче културу читања, приближавамо књигу деци (и децу књизи), а у сарадњи са вртићима, предшколским установама, школама, школским библиотекама, са стручним школама (Музичка школа), институцијама културе као и кроз сарадњу са Одељењима књиге за децу јавних библиотека Србије.

- Сарадња са Студијом цртаног филма СЦФ`98, радионице и пројекције филмова
- Међународна колонија анимираног филма (17 ; 2023; Ниш) (јул)

- Међународни фестивал анимираног филма "Константинов златник" (11; 2023 ; Ниш) (јул)
- Сарадња са Нишким културним центром поводом Фестивала стрипа (мај)
- Сарадња са Дечјим културним центром Београд,
- Библиотека има позив да прикаже збирку награђених ликовних радова са Конкурса "Деца воле чудне приче...авантуре и јунаке из књиге" (2022) (фебруар).
- Сарадња са Центром за културу Лозница, Знаменито место Тршић : спомен кућа В. Ст. Караџића.
- Библиотека има позив за учешће на 52. Ђачком Вуковом сабору, Изложба награђених радова са Конкурса 2023 (мај)

2.9. Рад огранака

Различитим облицима деловања, библиотечки огранци Народне библиотеке „Стеван Сремац“Ниш, „Медијана“, „Ледена Стена“ и "Црвена Звезда“, код свих категорија становништва, у складу са библиотечким стандардима, подстичу коришћење библиотечко-информационе грађе и извора.

У 2023. години, у плану су активности које ће и даље унапређивати рад огранака, односно активности које ће учинити огранке видљивијим, побољшати услуге према корисницима и утицати на побољшање пружања услуга и веће задовољавање културних потреба становништва и већи број корисника.. План је да се огранци, осим што су просторно ближи, и садржински приближе мештанима локалне заједнице, а додатним ангажовањем да се повећа ниво сарадње, а тиме повећао и број корисника.

Планиране активности:

- Огранци су овде - јасно и видно обележавање огранака, уочљивим натписима и постављањем плаката са актуелним информацијама.
- Пут до огранака - информације о локацијама на којима се огранци налазе, ради лакшег сналажења у простору.
- Константна информисаност корисника везана за публикације које се налазе у фондовима огранака, као и за активности које се одржавају у огранцима
- Онлајн сервиси (званични интернет, ФБ профили и сајт Библиотеке) - већа видљивост Библиотеке.
- Редовни библиотечко-информациони послови.
- Обогаћивање фондова - набавка нових наслова, водећи рачуна о социо-културолошком профилу становника подручја у коме се огранак налази
- Организовање тематских изложби и радионица
- Сарадња са вртићима, предшколским установама, школама, школским библиотекама, институцијама културе, како би се створила атмосфера која подстиче културу читања и приближила књигу читаоцу.
- Препорука библиотекара (избор занимљивих наслова из фонда огранака)
- Тријажа и планирање отписа дотрајалих и неупотребљивих као и неактуелних публикација.

- Уређење простора и стварање пријатног амбијента који ће својом изгледом привући корисника.
- Библиотечки огранци као атрактиван извор информација – након остварене техничке подршке и интернет конекције, стална присутност свежих информација о Библиотеци у животу грађана, нарочито деце. Нови, стари члан – анимација грађана како би се стекли нови и задржали стари корисници, добра интеракција са корисницима и успостављање боље сарадње са локалном средином организовање радионица, изложби, читалачких трибина, промоција књижевних стваралаца, организовање колективних посета... Популарисање књиге, писмености и читања - представљање нових наслова књига као и истицање заборављених наслова који се налазе у фонду.
- Редовно праћење и одржавање рачунара смештених у огранцима Библиотеке.
- Добра организација рада у огранцима – детерминисана профилом корисника, структуром фонда, просторних могућности и кадровским потенцијалом.
- Анализа књиге утисака.

Квалитет и ниво рада библиотечких огранака - величина и структура књижног фонда, прилагођавање дигиталној технологији, добра видљивост и доступност фонда, добра интеракција са корисницима, унапређење услуга и професионално одговорни библиотекари- пут до успешне реализације постављених циљева.

2.10. Страна књига

У оквиру Народне библиотеке „Стеван Сремац“ наставиће са радом Одељење стране књиге које обухвата: Амерички кутак, Француски институт у Србији – огранак у Нишу, Руски кутак, који је отворен и смештен у оквиру Библиотеке, крајем 2017. године, са богатим фондом руске књиге, као и Кинески кутак, који је отворен почетком 2019. године.

Амерички кутак

Кључни циљеви:

- Креирање економских могућности за локално становништво кроз програме.
- Подршка предузетништва и иновације кроз програме.
- Иновативни програми - STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Math).
- Промоција међусобног разумевања и зближавања две земље.
- Дисеминација информација о студирању у Америци.

Чланови: планирани упис 150 чланова

Фонд: коришћење - 1500 јединица;
расход - 50 јединица;

набавка: монографске јединице - 100 јединица
серијске публикације - 15 наслова

Кадар – стручно усавршавање:

- Учесће на локалним семинарима у организацији Народне библиотеке “Стеван Сремац” Ниш.
- Учесће на годишњем семинару за запослене у Америчким куцима у организацији Америчке амбасаде у Београду.

Културно-образовна делатност:

Програми

- Предавања (тематски везана за глобална питања или Сједињене Америчке Државе).
- Програми које реализују дипломате из Амбасаде САД.
- Презентације.
- Радионице.

Радионице / часови

- Радионице / часови за одрасле
- Радионице медијске писмености
- Часови конверзације за тинејџере “Teen Chat”
- “Business English” курс пословног енглеског за одрасле
- “Book Club” радионица за одрасле
- Часови конзервације за одрасле
- Радионице за оснаживање жена Women Lead.
- Курсеви енглеског А1 и А2.
- STEAM – иновативне радионице за младе.

Радионице за младе:

- Радионице које реализују алумнисти Флекс програма.

Организоване посете школа и учешће на радионицама

Сарадња:

- Основне и средње школе.
- Сарадња са организацијом „American Councils”
- Удружење „Unbox Hub”.
- Организација еманципацију и едукацију жена и девојака. “Центар за девојке

Набавка опреме

- Набавка канцеларијског материјала
- Набавка средстава за хигијену
- Замена дотрајалих сијалица

- Набавка техничке опреме.
- Кертрици и тонери за фотокопирни апарат и штампаче.

Руски кутак

План и програм рада Руског кутка Народне библиотеке „Стеван Сремац” за 2023. годину ослањаће се на активности и догађаје, које ће се организовати и спроводити са циљем промоције Руског кутка, руског језика, и богатог фонда књиге на руском језику.

Руски кутак ће на дневном нивоу бити отворен за све кориснике и посетиоце. Одвијаће се текуће активности издавања књига и пружања услуга корисницима Библиотеке. Кутак ће бити отворен и свим студентима руског језика, који су и током претходних година долазили на консултације, у вези са налажењем литературе за полагање испита из језика и књижевности.

Фонд ће се по потреби уређивати по библиотечким правилима, у циљу лакшег сналажења, проналажења и очувања грађе.

Пример добре праксе из претходних година ће се наставити, па ће се у оквиру Руског кутка наставити одржавање креативних радионица, посвећених деци школског узраста. Руски кутак ће наставити сарадњу са Основним школама, са циљем упознавања деце са руским језиком и фондом дечије књиге на руском језику. Интерактивне радионице имају за циљ да ученици основне школе савладају руску азбуку, науче прве речи на руском језику, и пробуде интересовање за учењем језика у даљем школовању. Током одржавања радионица, деци ће се презентовати и аудио-визуелни материјали са циљем лакшег усвајања језика. У периоду обележавања празника, у оквиру Кутка организоваће се посебне тематске радионице са циљем упознавања деце са руским обичајима и традицијом.

На основу пријава корисника и ученика основних школа, оформиће се група ученика која ће похађати вишенедељни курс руског језика. Током трајања курса, почетници ће савладати руско писмо, научити изговор и читање. По завршетку курса, полазници ће добити сертификате.

У сарадњи са Одељењем маркетинга Народне библиотеке „Стеван Сремац”, планираће се и израдити изложбе, на тему руске књижевности, језика, историје, живота знаменитих руских писаца. Поставке ће традиционално бити изложене у Руском кутку и отворене за све посетиоце Библиотеке. Изложбе ће се у електронском формату наћи и на званичном сајту Библиотеке. У плану је и виртуелна изложба, са циљем промоције фонда, који је донацијом нових књига значајно обогаћен.

У складу са интересовањем читалаца, одржаће се тематске, књижевне и уметничке вечери намењене корисницима Библиотеке, али и свим љубитељима и поштоваоцима руског језика и књижевности.

Реализоване активности, уз пратеће фотографије и текстуални опис, објављиваће се на званичној фејсбук страници Руског кутка. На страници ће се на недељном нивоу објављивати садржаји о књижевности, руским писцима, занимљивостима о животу, култури и историји Русије.

Циљ и идеја Руског кутка Народне библиотеке „Стеван Сремац” биће, као и до сада, повећање броја корисника, популаризација језика и књижевности на овом језику.

План и програм Руског кутка Народне библиотеке „Стеван Сремац“ за 2023. годину подложен је изменама, у складу са текућим активностима, потребама корисника и одлукама руководства Библиотеке.

Кинески кутак

Сарадња и дефинисане смернице са Институтом “Конфуције”, наставиће се и у 2023. години. Фонд из области кинеске књижевности, историје културе и уметности, као и наставни и мултимедијални материјали за учење кинеског језика, уколико епидемиолошка ситуација дозвољава, утицаће на то да се започете акције успешно реализују и унапређују.

Планирана су предавања, радионице, изложбе, настава кинеског језика... Како се интересовање за учење кинеског језика не смањује, без обзира на то што се одвија у онлајн формату, план је да се та тенденција настави и повећа број корисника.

Како се активности усклађују са епидемиолошком ситуацијом, нарочито када је у питању рад у оквиру овог кутка, очекујемо да ће се рад наставити тамо где га је епидемиолошка ситуација прекинула. Полазници школе кинеског језика ће имати прилику да, осим учења кинеског језика, боље упознају Библиотеку, њене фондове, своја интересовања задовоље и реализују своја очекивања.

2.11. Културна делатност

У 2023. години, планира се реализација књижевних промоција, електронских и класичних изложби, уметничких вечери, предавања из различитих области, видео пројекција и учешће у културним манифестацијама Града.

Посебна пажња биће посвећена међународно установљеним датумима у култури : Дана писмености, Светског дана поезије, Светског дана књиге и ауторских права, Дана библиотекара Србије, Светског дана књиге за децу, Фестивала прозе и поезије на дијалекту „Преображењско појање“, Ноћи музеја, Дана македонске културе.

Својим активностима Одељење маркетинга ће као и досад учествовати у свим важним јубилејима Библиотеке.

Сарадња са Институтом Конфуције у Београду наставиће се и у наредној години преко Кинеског кутка.

Пројекат “Еутека – ЕУ у вашој библиотеци” окупља велики број младих људи и подстиче креативну и критичку мисао код њих и развијање слободе говора.

У циљу промоције руске књижевности и културе биће реализоване програмске активности намењене љубитељима и поштоваоцима руске културе у оквиру Руског кутка у Библиотеци.

Како би се пратили актуелни трендови и увећала видљивост и вредност Библиотеке, наставиће се интерактивна комуникација са постојећим и будућим

корисницима. Ослушкивање и сагледавање потреба корисника је приоритетан задатак који ће се наставити и у 2023. години са намером да корисници развијају осећај припадности Библиотеци и доживе је као сопствени простор.

Како би се у потпуности и квалитетно промовисала културна дешавања у Библиотеци, и даље ћемо се оглашавати преко свих медија (телевизије, радија, штампе и интернета). У ери онлајн сервиса, само осмишљеном и континуираном комбинацијом свих начина оглашавања могуће је остваривање потпуне информисаности и давање могућности најудаљенијим корисницима да брзо и једноставно буду информисани о нашим активностима.

Сви догађаји и акције биће најављени у писаним и електронским медијима, позиви публици упућени електронском поштом и објавама на званичној ФБ страници и сајту, а промоције најављене посебно израђеним плакатима.

Поред поменутих акција и дешавања Одељење маркетинга ће наставити са својим свакодневним пословима који обухватају израду чланских карата, букмаркера, визит-карата, израда идејних решења насловница у оквиру издавачке делатности Библиотеке, плаката, промо филмова, уређивање Фејсбук странице Библиотеке, као и редовно праћење и техничка подршка акција и програма других одељења.

У жељи да се допре до што већег броја Нишлија и учини све благо Библиотеке видљивим, доступним и примењивим, интензивираће се акција колективног учлањења, али и бесплатног чланства појединих категорија корисника.

Посете вртића, основаца и средњошколаца ће се наставити и у наредној години како би се млади људи боље упознали са културним, образовним садржајима и активностима Библиотеке и на тај начин анимирали као редовна читалачка публика.

И даље ће се развијати сарадња са другим институцијама културе и образовања у региону и шире.

Повећање броја корисника, и још боља интеракција са већ постојећим, јесте један од примарних циљева. Успостављени квалитет и ниво рада Библиотеке ће се одржати, а план је да се настави и увећа у години која следи, унапређењем услуга и усредсређивањем на захтеве и потребе наших грађана.

2.12. Коришћење библиотечких фондова

Нова услуга за удаљене кориснике, приступ библиотечко-информационој грађи преко савремено адаптираног возила "Библиобуса", унапредиће културу читања, појачати коришћење библиотечких фондова и учинити доступнији и равноправнији развој читалачких навика.

Богат фонд монографских и периодичних публикација, редовна промоција библиотечких услуга и делатности, библиотекари који својим знањем, креативношћу, сугестијама и добрим познавањем фонда непосредно утичу на повољан утисак о библиотеци и повећавају интересовање корисника за библиотечке фондове, Библиотеци обезбеђују стабилну позицију у друштву. Константном повећавању броја корисника, пружених услуга и обима коришћене грађе, доприносе и могућности коришћења интернета, међубиблиотечке

позајмице, фотокопирања и скенирања неопходних материјала, водећи рачуна о поштовању „Закона о ауторском и сродним правима“, као и услуге слепим и слабовидим особама. Постојеће услуге ће бити доступне и у 2023. години, с тим што ће се константно унапређивати и развијати.

Дигитализација фонда, по званично установљеним критеријумима (публикације од посебног локалног значаја, публикације од посебног националног значаја, а које нису већ дигитализоване, старе и ретке публикације склоне пропадању, грађа за коју се процени да ће изазвати интересовање код читалаца, повезане теме са одређеним битним датумима, годишњицама) ће се наставити и у 2023. години.

План и циљ дигитализације је да се фонд физички заштити, потпуније представи, као и да се отвори за све кориснике, постане видљив на мрежи, да се омогући претраживање и интерактивна комуникација на мрежи и заштите оригинална докумената. Послове дигитализације библиотечке грађе је могуће проширити, а обим послова знатно увећати, као и број дигиталних колекција, којима ће корисници моћи да приступе, захваљујући савременој техничкој опреми. Формирањем организованих збирки, корисницима ће бити омогућено истраживање веома осетљивог дела фонда, на савремен начин.

2.13. Повећање броја читалаца

Основна потреба и основни циљ је што већи број задовољних корисника у Библиотеци.

Библиотека, јединствена колекција забележеног знања, са развијеним системом услуга и са стручно оспособљеним кадром, спроводећи своју мисију давања подршке култури читања, константно ће радити на попуњавању својих фондова и на унапређењу услуга у складу са потребама корисника.

Набавка актуелне и квалитетне библиотечко-информационе грађе и извора, из различитих информационих извора и у различитим форматима, која задовољава најшире и најразноврсније структуре корисника (књига, сликовница, серијских публикација, некњижне грађе, страна књига), ефикасна обрада и класификација, осавремењивање фонда и програма као и прилагођавање дигиталној технологији, обезбедиће боље место Библиотеке у преносу информација.

Постојање квалитетног, образованог, услужног и предусретљивог библиотечког кадра поставља се као императив у процесу развијања културе читања. Библиотекари, посредници између корисника и забележеног знања, културни аниматори, стручни сарадници у издавачкој делатности и информатори, у значајној мери одређују број и структуру корисника.

Стварање читалачке публике је дуготрајан процес којем се пажљиво приступа и смислено се спроводи, још од најранијег узраста. Повећање броја чланова, нарочито млађе популације, очекује се и због пријатног библиотечког простора, изузетно богатог фонда, професионалних библиотечких радника и корисничких рачунара у Одељењу књиге за децу. Рачунари ће се користити за учење и стицање нових знања као и за прибављање информација доступних преко интернета.

Рачунарска опрема, којом је опремљено Одељење серијских публикација, битно утиче на повећање броја корисника, а планирано је активно коришћење електронских извора и дигиталне библиотеке, у складу са законским одредбама.

У библиотечким огранцима, који су опремљени рачунарском опремом са интернет конекцијом, планирано је значајно повећање броја корисника.

Дигитализација библиотечке грађе доприноси настанку мултифункционалне библиотеке без зидова, чиме се остварује тежња ка непрестаном и неограниченом приступу и дељењу баштине, промовисању читања и самообразовању. Пружа се могућност да се оно што је највредније у културном, образовном и информативном смислу учини прихватљивијим, видљивим и читљивијим на сасвим другачији начин и тиме се битно утиче на повећање броја читалаца.

Присуство на друштвеним мрежама служи промовисању услуга и програма библиотека и дигиталних колекција које се селе у то окружење.

Стратегија уписне политике, право на бесплатно учлањење у Библиотеку деце предшколског узраста, ученика првог разреда основне школе, добитника Вукове награде, деце свих основних и средњих школа која остваре одличан успех у текућој школској години, лица са навршених 65 година живота, ће се наставити и у 2023. години јер је показала добре резултате.

Уважавање наведених параметара и континуирано представљање библиотечко-информационе грађе, уз високо квалитетан програм едукативно-васпитног садржаја, нужно производи већи број корисника. Са развојем основне делатности, континуираним радом у програмској активности као и константним праћењем потреба и захтева корисника, очекује се успешна реализација плана.

2.14. Заштита публикација

Просторни капацитети, који су неопходни за правилно чување и заштиту библиотечко-информационе грађе, максимално су попуњени и захтевају хитно решавање проблема.

Библиотека перманентно покушава да обезбеди што повољније услове за смештај и заштиту публикација, што подразумева: простор и опрему, осветљење, исправне инсталације, редовно одржавање хигијене, као и предузимање мера заштите од пожара, па ће настојати и народне године..

Заштита библиотечког материјала, нарочито периодике и некњижних јединица, вршиће се фасциклирањем периодике, улагањем фотографија и разгледница у адекватне фолије и аудио-визуелне грађе у одговарајуће полице и држаче. Привремена мера заштите периодичних публикација је фасциклирање и корицење дневних, недељних, двонедељних листова, ревијалних магазина и часописа, као и прекоричавање.

Скенирање грађе, као посебан вид заштите фонда, вршиће се код најугроженијих наслова старих и ретких публикација, као и завичајних периодичних издања које ће се израдити у дигиталном формату.

Дигитализација грађе, осим што представља нову шансу за Библиотеку, у смислу најбољег начина повезивања класичног и дигиталног, прошлог и будућег, има велику улогу у заштити грађе.

Напомена: наведене активности ће се спроводити само у оквиру расположивих услова простора, опреме и финансијских средстава, који нису задовољавајући.

2.15. Сарадња са другим институцијама и установама

Сарадња са Српском академијом наука и уметности, кинеским институтом Конфуције, Француском и Америчком амбасадом, Амбасадом руске федерације у Србији, РХМ, Народном библиотеком Србије, Копненом војском Србије, Епархијом нишком и многим угледним институцијама ће се наставити. Активна сарадња са Народним музејом, Нишким културним центром, Студентским културним центром, Народним позориштем, Позориштем лутака, Галеријом савремене ликовне уметности, основним и средњим школама, Геронтолошким центром, Казнено поправним заводом у Нишу, ЈКП Медијана, Аеродром Ниш и др., ће се наставити и унапредити.

Традиционална сарадња са Универзитетском библиотеком „Никола Тесла” ће бити настављена и ове године. У стручном делу посла библиотеке размењују библиографске податке о појединим публикацијама, своје сувишке дају у размену, а постоји и размена искустава око свакодневних проблема. Биће настављена сарадња са библиотекама из Србије као и започета добра сарадња са библиотекама из Сливена, Софије и Великог Трнова у Бугарској, Градском библиотеком „Браќа Миладиновци” из Скопља, као и успостављање нових контаката са библиотекама у региону. Наставак започете сарадње са библиотеком Облате из Фиренце.

Наставиће се активна сарадња са Машинским факултетом Универзитета у Нишу у исправци и дорађивању библиотечко-информационог система НИБИС.

Сарадња са администраторима и техничком подршком АМРЕС- а преко које Библиотека има остварену интернет конекцију, ради контроле употребе, квалитета и брзине интернет сигнала.

2.16. Издавачка делатност

Издавачка делатност ће се реализовати у складу са расположивим финансијским средствима и значајним догађајима везаним за културу, писменост и библиотеку.

За трошкове реализације услуга штампања у 2023. години, планиран је износ од 500.000 динара.

2.17. Пројекти

У плану је да Библиотека конкурише са следећим пројектима:

- **Прва Штампарија у Нишу – 140 година од почетка рада прве нишке штампарије 1883 године, Косте Чендеша.** (изложба књига које се чувају

на Одељењу завичајних и посебних фондова, библиографија радова штампарија које су радиле до 1914. године у Нишу).

- „Библиотека и огранци у новом руху”, којим ће се конкурисати за опремање централне зграде, Одељења књиге за децу и три стационарна огранка канцеларијским намештајем и библиотечким инвентаром (пројекат Одељења за матичне послове).
- Деца у дигиталном добу (Рачунарска опрема за Одељење књиге за децу - 10 рачунара и интерактивна табла и пратећа опрема).
- „Руски кутак у нишкој Библиотеци“. Пројекат ће обухватити израду и објављивање каталога који ће презентовати богат фонд књига на руском језику, за које постоји велико интересовање корисника. (пројекат Одељења набавке и обраде).
- „Еутека – збирка и каталог“ формирање Еутека збирке на Одељењу стручне књиге Библиотеке и израда каталога књига.
- Каталог збирке СКА, САН и САНУ на Одељењу стручне књиге Народне библиотеке „Стеван Сремац” Ниш.
- “Лице рата: ратне фотографије из Балканских ратова – 1912/1913”(Предлог Одељења серијских публикација)

Предлог за избор Пројекта у култури Града Ниша :

- **Нишка тврђава** – 300 година од изградње у облику у којој је и данас. Тврђава је саграђена 1723. године на рушевинама античког и средњовековног насеља. Под заштиту државе стављена је 1948., а 1979. године је проглашена културним добром од великог значаја. Као значајно обележја града, јубилеј треба обележити пригодном изложбом и каталогом радова о Тврђави који се чувају у Одељењу завичајних и посебних фондова.
- **Школа родитељства** - У сарадњи са Центром за социјални рад "Свети Сава" Ниш организовати Школу за родитеље - програм који би се одвијао у просторијама Одељења (простор који би омогућио рад на обострану корист, и деце и родитеља).

2.18. Општи, правни и финансијски послови

Библиотека ће обављати опште и административне послове пратећи законске прописе. Планирано је усклађивање свих нормативних аката са Законом о култури и Законом о библиотечко-информационој делатности, као и важећом законском регулативом. Поступиће се у складу са одредбама ових Закона, како би се обезбедила законитост у раду Библиотеке. Ажурно ће се водити евиденција о присутности запослених, обављати сви послови везани за обавезе и права из рада, пријем, разврставање и слање поште, систем јавних набавки функционисаће у складу са Законом о јавним набавкама и сл. У складу са законском регулативом, тачно и у одређеном року биће извршавани сви финансијски и књиговодствени послови.

3. Рад Управног и Надзорног одбора

Управни и Надзорни одбор деловаће у оквиру својих обавеза и овлашћења прописаних законом, у циљу унапређења делатности Библиотеке, њеног развијања и напретка, као и добробити колектива.

4. Развојне потребе и планови

Приоритетан рад на остваривању и развијању основне делатности, прописане

Законом, ради обезбеђивања услова за остваривање права грађана на слободу изражавања и на стицање и коришћење знања, Библиотека ће наставити и у 2023. години.

У сарадњи са оснивачем, уложиће се додатни напор на пословима решавања просторних проблема Библиотеке, који су започети у 2009. години. **Нов, савремен, функционалан и економичан простор јесте неопходан основ за даљи развој библиотечке делатности и реализацију Програма рада у 2023. години.**

Без обзира на чињеницу да је власник објекта у улици Јеронимова бр. 1, легата Владике Јеронима Јовановића, Библиотека није у могућности да користи овај свој простор. Како је објекат од историјске важности за Град, неопходно је предузети све потребне мере да Библиотека своју делатност обавља у предметном простору, те је нужно да Град Ниш пронађе могућности како би постојећи станари били исељени из предметног простора. Враћање зграде у Јеронимовој улици и комплетна адаптација предметне зграде, која је у власништву Библиотеке, приоритет је у наредној и будућим годинама.

Библиотека ће у 2023. години, а након набавки специјалних витрина за заштиту старе и ретке књиге, учинити све законом прописане мере како би вратила ЛИЧНУ БИБЛИОТЕКУ СТЕВАНА СРЕМЦА која се без правног основа налази у музеју, а власништво је Библиотеке.

Обезбедити неопходна средства за формирање и почетак рада новог Одељења у заштити старе и ретке библиотечке грађе које ће, послове заштите ове врсте грађе, обављати као поверене послове (Решење о одређивању библиотека које обављају послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе, "Службени гласник РС", број 14 од 13. фебруара 2013. године.

Библиотека планира у 2023. години, у сарадњи са Градом и ресорним министарствима, да реализује пројекат доградње новог објекта у дворишту Библиотеке, као и реконструкцију и надоградњу постојеће зграде установе. У 2011. години израђен је Главни пројекат па Библиотека планира, отпочињање прве фазе радова: доградњу новог простора у дворишту Библиотеке и подрумског простора где би се налазили депои за смештај књига.

Процењена вредност прве фазе изградње са надзором, сагласностима и пратећом документацијом износи 60.000.000,00 динара.

5. Услови за извршење Плана

5.1. Простор

Недостатак простора за смештај библиотечке грађе представља ометајући фактор у развоју и унапређењу библиотечко-информационе делатности и саме институције и надамо се да ће се у наредној години озбиљније приступити решавању овог проблема.

Динамичан информационо-технолошки развој намеће темпо који Библиотека, у постојећем простору и са расположивом опремом, не може да прати. Принципи савременог библиотекарства предвиђају интерактиван однос корисника, библиотечког радника и библиотечке грађе, али услови у којима се размена информација данас обавља у Библиотеци тешко да се могу дефинисати савременим. Величина простора није једини проблем у раду. Много већу сметњу представља нефункционалност и лоша распоређеност просторија, њихов недовољан број, те опште лоше стање у коме се оне тренутно налазе.

Простор за смештај публикација је недовољан, недостаје простор за рад библиотечких радника. На Одељењу књиге за децу постојећи простор нити је адекватан, нити се налази на примереном месту за децу.

Развој делатности Библиотеке увелико је превазишао простор у коме се она налази. Постојећи простор представља ометајући фактор у њеном даљем развоју јер ограничава коришћење могућности које пружа садашњи ниво техничког и технолошког, као и стручног библиотечког знања. Простор Библиотеке и њену опремљеност требало би знатно повећати, осавременити, учинити функционалним, економичним и естетски привлачним.

Решавање горе наведених проблема наставиће се и у 2023. години, а свакако и у годинама које следе. Поред обезбеђивања новог простора, неопходно је приступити његовом унутрашњем уређењу и опремању. Огранци Библиотеке немају квантитативно изражен проблем простора, али је он испољен у квалитативној димензији.

5.2. Опрема

За комплетно модерно и функционално опремање читаоничког простора неопходна је набавка пултова за издавање, столова и столица, гарнитура за читање дневне штампе, држача за периодику, полица за књиге, гардеробе, одговарајућих мердевина, система за обезбеђење и остали административни намештај. Модернизација опреме за делатност Библиотеке биће предмет посебног разматрања када се актуелизује опремање новог простора за рад Библиотеке.

5.3. Кадрови

У складу са Правилником о организацији и систематизацији радних места Народне библиотеке "Стеван Сремац" Ниш, потребно је обезбедити потребан кадар за обављање библиотечко-информационих и општих послова.

Како у Библиотеци нема упошљеног хигијеничара, а бележи се стални пораст броја пружених услуга, односно посета у простору од преко хиљаду квадрата, намеће се потреба упошљења хигијеничара, као и возача "Библиобуса"- покретне библиотеке, како би нова услуга, доступност књижног фонда удаљеним корисницима, почела да функционише.

5.4. Финансијска средства

Реализација овог Програма рада биће у потпуности у складу са Финансијским планом за 2023. годину.

Библиотека ће и у 2023. години настојати да оправда своју улогу и да реализује све циљеве од општег интереса у библиотечко-информационој делатности. Као културном и информационом центру локалне заједнице, приоритетан задатак Библиотеке је да допринесе побољшању квалитета живота појединца и заједнице, разумевању њихових потреба и развијању услуга за шире деловање и утицај. Својим различитим садржајима, настојаће да допринесе анимацији, снажнијем развоју сензибилитета и нивоа интеракције са публиком, као и да оствари сарадњу са бројним институцијама, манифестацијама и појединцима кроз различите програме и активности.

Председник Управног одбора
Народне библиотеке „Стеван Сремац“ Ниш

Срђан Стојановић, економиста